

Süleyman Demirel Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Y.2003, C.8, S.1 s.79-89.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİ “EGE ÜNİVERSİTESİ İ.İ.B.F. ÖRNEĞİ”

Yrd.Doç.Dr.Ayşen KORUKOĞLU**

ÖZET

Bu çalışmada, üniversitede bölümlerinin birinci ve dördüncü sınıfında okumakta olan öğrencilerin farklı konulardaki beklentilerini saptamak, özellikle bölüm ve sınıf bazında beklenti değişimlerini incelemek amacıyla Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin üç bölümünde yapılan araştırma bulguları yer almaktadır.

1. GİRİŞ

Bilime dayalı bilginin üretildiği, geliştirildiği ve bunları kullanabilecek bireylerin yetiştirildiği üst düzey eğitim-öğretim kurumları olan üniversiteler, temel bilimsel ve uygulamalı araştırmalar ile yeni kavramların ortaya konmasına öncülük ederler.¹ Bir ülkenin bilimsel ve teknolojik araştırma-geliştirme sistemi içinde önemli yeri olan üniversiteler, ayrıca ülkenin ekonomik büyüme ve gelişmesine de doğrudan etki ederler. Üniversitelerin söz konusu etkileri; insan kaynağının geliştirilmesi, ekonomik politikaların analizi ve araştırılması, ekonomik gelişme için danışmanlık yapılması, sahip oldukları bilgi ağının teknik asistanlık yoluyla sanayiye aktarılması, yeni bilgiler için sürekli bir araştırma ortamına sahip bulunulması şeklindedir.²

Ülkemizde üniversitelerin eğitim ve öğretim olanakları, vizyonları, yönetilme biçimleri, araştırma-geliştirme, iletişim, bilişim ve ulaşım imkanları, veri toplama, işleme ve bilgi üretme olanak ve kapasiteleri gibi birçok imkanlar açısından birbirleriyle farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin gerek üniversiteyle ilgili gerekse gelecekle ilgili beklentilerinde farklılıklara yol açabilmektedir. Özellikle üniversiteye yeni girmiş öğrencilerin beklentileri ile bölümlerinde okumakta olan öğrencilerin beklenti değişimlerinin bilinmesi ve bu konuda yeni düzenlemelere gidilmesi,

* Ege Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü Öğretim Üyesi

¹ **Komisyon Raporu**, Türkiye Üniversite- Sanayi İşbirliği Birinci Şurası, İTÜ Ayazağa Kampüsü, 4-5 Kasım 1994, s.39., **Bilim, Teknoloji ve Üniversiteler**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1996, s.106.

² Oğul ZENGİNÖNÜL, **Avrupa Topluluğu Comett Programı Çerçevesinde Üniversite-Sanayi İşbirliği**, TOBB Yayın No Genel: 271, 1993, s.17.

yeni kararların alınıp uygulamaya geçirilmesi , üniversitelerin işlevlerini daha iyi ve gerçekçi yönde yerine getirebilmeleri açısından kaçınılmaz olmaktadır. Bu yönde yapılacak araştırmalar da üniversite yönetimine ışık tutacaktır.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI, KAPSAMI ve BULGULARI

Bu çalışma, üniversite öğrencileri arasında okudukları bölümlere yeni giren öğrenciler ile bölümlerinin son sınıfında okumakta olanların değişik konulardaki beklenti değişimlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda en az üç yıllık bir dönem içinde ortaya çıkabilecek üniversiteye girişteki tercih değişimleri, bölümlerle ilgili ön bilgi kaynaklarının değişimi, üniversite eğitiminden ve fakülte yönetiminden beklentileri, çalışacakları işlerde önemli olan faktörler, bölüm bazında elde edilen bilgilerin iş yaşamında kullanılma beklentileri ve benzer konulardaki mevcut durum ile farklılıkları bölümler bazında incelenmeye çalışılmıştır.

Bu amaçla yapılan araştırmanın örneklemini Ege Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin İşletme, İktisat ve Uluslararası İlişkiler Bölümleri'nin birinci ve son sınıfında öğrenim gören öğrencilerinden 200 ü oluşturmuştur. Yukarıda belirtilen konuları içeren bir anket formu geliştirilerek söz konusu öğrencilerin değerlendirmelerine sunulmuştur. Anket formunun oluşturulmasında daha önce benzer bir çalışmada kullanılan formdan yararlanılmıştır.³ Anket formlarından sağlanan veriler istatistiksel paket programla (MINITAB) değerlendirilerek aşağıda değişik tablolar şeklinde sunulmuştur.

Öğrencilere ilişkin genel bilgiler Tablo 1' de yer almaktadır. Tablodan da görüldüğü gibi anketi cevaplayan 200 öğrencinin 97'si 1.sınıf (% 26.80'i İşletme, % 40.21 i İktisat ve % 32.99'u ise Uluslararası İlişkiler) ve geri kalan 103'ü de 4.sınıf (% 33.98'i İşletme, % 33.01'i İktisat ve % 33.01'i ise Uluslararası İlişkiler) öğrencilerinden oluşmaktadır. Cinsiyet yönüyle bakıldığında, 87'si (%43.5) kız ve 113'ü (%56.5) erkek öğrencidir.

Tercih sıralaması açısından 1.sınıf öğrencilerinin % 59.8 'i, son sınıf öğrencilerinin % 62.13 'ü ilk altı sırada tercihte bulduklarını belirtmişlerdir. Tercih sıralamasında sınıflar itibariyle istatistiksel olarak farklılık görülmemektedir ($\chi^2_4 = 1.558$, p=0.816). Her iki sınıf için de ilk altı tercih içinde yer alma % 60 civarındadır.

Söz konusu tercih sıralaması okunulan bölüm bazında ele alındığında (Tablo 2), 1. sınıf itibariyle İşletme Bölümü öğrencilerinin % 57.7 sinin, İktisat Bölümü öğrencilerinin % 51.28 inin, Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencilerinin % 71.87'sinin ilk altı sırada tercihte buldukları görülmektedir. Son sınıf itibariyle ise, İşletme Bölümü öğrencilerinin % 65.72'si, İktisat Bölümü öğrencilerinin % 44.12'si, Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencilerinin % 76.47'si ilk altı sırada tercih belirtmiştir.

³ Ayşen KORUKOĞLU, Cemile GÜRÇAY, "Üniversite Öğrencileri Profiline Yüksek Öğrenime Yönelik Beklentiler ve Yönetimin Sorumlulukları", Çukurova Ü.İ.İ.B.F. Dergisi, C.7, S.1, Yıl.1997,s.36-45.

Tablo 1. Öğrencilere İlişkin Genel Bilgiler

Genel Bilgiler	Sınıf	I. SINIF		IV. SINIF	
		n	%	n	%
<u>Cinsiyeti</u>					
Kız		41	42.27	46	44.66
Erkek		56	57.73	57	55.34
<u>Doğum Tarihi</u>					
71 - 73		0	-	1	0.97
74 - 76		0	-	15	14.56
77 - 79		21	21.65	87	84.47
80 - 82		76	78.35	0	-
<u>Bölüm</u>					
İşletme		26	26.80	35	33.98
İktisat		39	40.21	34	33.01
Uluslararası İlişkiler		<u>32</u>	<u>32.99</u>	<u>34</u>	<u>33.01</u>
Toplam		97	100.00	103	100.00
<u>Tercih Sırası</u>					
1 - 3. Tercih		31	31.96	37	35.92
4 - 6. “		27	27.84	27	26.21
7 – 9. “		16	16.49	20	19.42
10 - 12. “		16	16.49	13	12.62
13 - 15. “		6	6.19	4	3.88
16 - 18. “		1	1.03	2	1.94

Okunulan bölüm ile tercih sıralaması için gerçekleştirilen ilişki testinde iki kriterin birbirinden bağımsız olduğu saptanmıştır. Bir başka deyişle bölümler itibariyle tercih sıralamasında paralellik vardır.

Tüm bölümlerin 1. ve 4. sınıflarında % 80 dolayında öğrencinin bölümlerine ön bilgi ile girdikleri görülmektedir (Tablo 3). Ayrıca bölümler itibariyle ön bilgi oranlarında istatistiksel olarak farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Gerek 1. sınıf gerekse 4.sınıf öğrencilerin çoğunluğunun bölümlerine ilk altı sırada bir tercihle girmeleri, onların bilinçli ve ne istediklerini bilerek davrandıklarını göstermektedir. Bu durum öğrencilerin özellikle derslerde başarı olmaları ve bölümlerinde uzmanlık kazanmaları vb. konular açısından etkili olacaktır. Bilinçsizce ve istemeyerek okuyacakları bölümü seçen öğrencilerin her açıdan hüsrana uğradıkları, eğitim ve öğretim sırasında zaman kaybettikleri görülmektedir.

Tablo 2. Okunulan Bölüm –Tercih Sıralaması İlişkisi

Bölüm Tercih	Sınıf	İŞLETME		İKTİSAT		ULUS. İLİŞ.	
		n	%	n	%	n	%
1 - 3	I	9	34.62	10	25.64	12	37.50
	IV	15	42.86	5	14.71	17	50.00
4 - 6	I	6	23.08	10	25.64	11	34.37
	IV	8	22.86	10	29.41	9	26.47
7 - 9	I	3	11.54	9	23.08	4	12.50
	IV	8	22.86	8	23.53	4	11.76
10 - 12	I	5	19.23	7	17.95	4	12.50
	IV	3	8.57	6	17.65	4	11.76
13 - 15	I	2	7.69	3	7.69	1	3.12
	IV	1	2.86	3	8.82	0	-
16 - 18	I	1	3.85	0	-	0	-
	IV	0	-	2	5.88	0	-

(1. Sınıflar $\chi^2_8 = 4.503$, $p=0.809$; 4.Sınıflar $\chi^2_8 = 13.253$, $p=0.103$)

Tablo 3. Okunulan Bölüm –Ön Bilgi İlişkisi

Bölüm	Cevap Sınıf	EVET		HAYIR	
		n	%	n	%
İŞLETME	I	21	80.77	5	19.23
	IV	31	88.57	4	11.43
İKTİSAT	I	31	79.49	8	20.51
	IV	26	76.47	8	23.53
ULUSLARARASI İLİŞKİLER	I	28	87.50	4	12.50
	IV	30	88.23	4	11.76
TOPLAM	I	80	82.47	17	17.53
	IV	87	84.47	16	15.53

(1. Sınıflar $\chi^2_2 = 0.852$, $p=0.653$; 4.Sınıflar $\chi^2_2 = 2.474$ $p=0.290$)

Bölüm hakkındaki ön bilginin kaynakları ise, Tablo 4'de yer almaktadır. Tablodan da görüldüğü gibi, sınav kılavuzu, medya (gazete, dergi, TV gibi), arkadaş tavsiyesi ve diğer kaynaklar bilgi kaynakları içinde yer almaktadır. Bölümlerle ön bilgi kaynakları arasında istatistiksel olarak farklılık saptanmamıştır.

Tablo 4. Okunulan Bölüm –Ön Bilgi Kaynakları İlişkisi

Bölüm Seçenek	Sınıf	İŞLETME		İKTİSAT		ULUS. İLİŞ.	
		n	%	n	%	n	%
Medya(Gazete, Dergi,TV gibi)	I	6	23.08	8	20.51	13	40.62
	IV	13	37.14	14	41.18	14	41.18
Arkadaş Tavsiyesi	I	5	19.23	10	25.64	4	12.50
	IV	15	42.86	6	17.65	7	20.59
Sınav Kılavuzu	I	8	30.77	13	33.33	15	46.88
	IV	17	48.57	7	20.59	6	55.88
Aile	I	5	19.23	10	25.64	5	15.62
	IV	8	22.86	10	29.41	2	5.88
İnternet	I	4	15.38	2	5.13	3	9.37
	IV	3	8.57	0	-	0	-
Diğer	I	7	26.92	10	25.64	7	21.87
	IV	5	14.29	3	8.82	5	14.71

(1. Sınıflar $\chi^2_{10} = 8.188$, $p=0.610$; 4.Sınıflar $\chi^2 = 14.357$ $p=0.073$)

Çalışma kapsamında araştırılan bir başka konu, öğrencilerin üniversite eğitiminden beklentileri olmuştur. Bu kapsamda elde edilen sonuçlar Tablo 5 de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde öğrencilerin üniversite eğitiminden birinci ve en önemli beklentisinin **“iyi iş edinme”** (tüm bölümlerin 1. ve 4. sınıflarında birinci sırada), ikinci önemli beklentisinin ise, **“yüksek ücret”** (Uluslararası İlişkiler Bölümü 4.sınıf öğrencileri dışında tüm bölümlerde ikinci sırada) olduğu görülmüştür. Ayrıca **“kariyer”** beklentisi, özellikle Uluslararası İlişkiler Bölümü 1. ve 4. sınıf öğrencileri ile İktisat Bölümü 1. sınıf öğrencileri için de ikinci önemli beklenti olmuştur. Bunu **“kendini geliştirme”**, **“istihdam”**, **“prestij”** ve diğer beklentiler izlemiştir. Bölümlerle üniversite eğitiminden beklenti seçenekleri arasında istatistiksel olarak ilişki olmadığı saptanmıştır.

Bilindiği gibi yeni bilgi çağı, kendisiyle birlikte sadece elektronik ve bilgisayar teknolojisinde değil, aynı zamanda uygulama ve ürettikleri bilgiyi kullanma alanında da yetenekli bireylere olan ihtiyacı beraberinde getirmektedir. Bilgiyi bulan, toplayan, sunan, eleştiren ve hatta yaratan bireylere değer verildiği günümüzde öğrencileri, toplumda üretken birer rol almaya hazırlamak, iyi iş edinmelerini (öğrencilerin çalışmada birinci ve en önemli beklenti olarak belirttikleri) sağlamak için kendilerine bölümleriyle ilgili ihtiyaç duyacakları her türlü bilgi ve beceriler üniversite eğitimiyle verilmelidir.

Tablo 5. Öğrencilerin Üniversite Eğitiminden Beklentileri

Bölüm Seçenek	Sınıf	İŞLETME		İKTİSAT		ULUS. İLİŞ.	
		Ö.S.	n %	Ö.S.	n %	Ö.S.	n %
Kendini Geliştirme	I	(3)	10 15.15	(3)	18 16.51	(3)	6 17.39
	IV	(2)	20 20.00	(4)	13 14.29	(3)	19 19.19
İyi İş Edinme	I	(1)	17 25.76	(1)	29 26.61	(1)	24 26.09
	IV	(1)	30 30.00	(1)	27 29.67	(1)	24 24.24
Yüksek Ücret	I	(2)	11 16.67	(2)	21 19.27	(2)	17 18.48
	IV	(2)	20 20.00	(2)	23 25.27	(4)	16 16.16
Kariyer	I	(3)	10 15.15	(2)	21 19.27	(2)	17 18.48
	IV	(3)	16 16.00	(3)	17 18.68	(2)	23 23.23
Prestij	I	(3)	10 15.15	(4)	9 8.26	(5)	6 6.52
	IV	(5)	4 4.00	(6)	4 4.40	(6)	7 7.07
İstihdam	I	(4)	5 7.58	(5)	8 7.34	(4)	9 9.78
	IV	(4)	8 8.00	(5)	6 6.59	(5)	8 8.08
Diğer	I	(5)	3 4.54	(6)	3 2.75	(6)	3 3.26
	IV	(6)	2 2.00	(7)	1 1.10	(7)	2 2.02

(1. Sınıflar $\chi^2_{12} = 4.792$, $p=0.965$; 4.Sınıflar $\chi^2_{12} = 6.859$ $p=0.884$)

Öğrencilerin üniversite mezunu olarak çalışacakları işlerde önemli olan faktörlerin dağılımı incelendiğinde (Tablo-6), “**ilerleme olanaklarının olması**” görüşü İktisat Bölümü 1. sınıf öğrencileri (söz konusu öğrenciler bu görüşü ikinci sırada belirtmişlerdir) dışında birinci sırada yer alırken , “**iyi bir ücretin olması**” orta sıralarda yer almaktadır. “**Kariyere uygunluk**”, İktisat Bölümü öğrencileri (1. ve 4.sınıf) için ilk sırada iken diğer bölümler için daha ileri sıralarda yer almaktadır. “**Prestij sağlama**”, İşletme Bölümü için orta sıralarda iken diğer bölümlerde daha ileri sıralarda belirtilmektedir. Uluslararası İlişkiler Bölümü ve İktisat 4. sınıf öğrencileri için “**öğrendiklerini kullanabilme imkanı**” ön sıralarda iken diğer bölümler için daha ileri sıralarda yer almaktadır.

Mezuniyet sonrası çalışılacak iş ile görülen eğitim arasında bir paralellik olmamasının öğrenciler üzerinde yaratacağı sonuçlar incelendiğinde (Tablo 7); “**çalışılan işin sağladığı olanaklar elverişli ise fark etmez**” görüşü İktisat ve Uluslararası İlişkiler öğrencileri (1. ve 4.sınıf) için birinci planda iken İşletme Bölümü öğrencileri (1. ve 4. sınıf) için ikinci plandadır. “**Sürekli olarak eğitime uygun bir iş arayışı içinde olunması**” görüşü, İşletme Bölümü öğrencileri (1. ve 4.sınıf) için birinci sırada iken diğer bölüm öğrencileri için ikinci ve üçüncü sıralarda yer almaktadır. “**Üniversite eğitiminde geçen zamanın boşa geçtiği düşüncesi**” ile “**çalışabildiğim bir işim olduğu için diğer unsurlar önemli olmaz**” ve “**bu durum zihnim meşgul eder ve istenilen performansı göstermem**”

düşünceleri de tüm bölüm öğrencileri için daha sonraki sıralarda önemli olmaktadır.

Tablo 6. Öğrencilerin Üniversite Mezunu Olarak Çalışacakları İşlerde Önemli Olan Faktörlerin Dağılımı

Seçenek	Bölüm Sınıf	İŞLETME		İKTİSAT		ULUS. İLİŞ.	
		Ö.S.	n %	Ö.S.	n %	Ö.S.	n %
Lise mezunundan ayrıcalık sağlanması	I	(7)	2 3.03	(8)	5 4.39	(6)	5 5.75
	IV	(6)	6 5.88	(5)	4 4.08	(5)	7 7.07
Öğrendiklerini kullanabilme imkanı vermesi	I	(5)	7 10.61	(4)	13 11.40	(2)	17 19.54
	IV	(5)	9 8.82	(2)	13 13.27	(3)	16 16.16
Saygınlık sağlanması	I	(2)	13 19.70	(6)	11 9.65	(6)	5 5.75
	IV	(6)	6 5.88	(4)	18 8.16	(3)	16 16.16
Prestij sağlanması	I	(3)	9 13.64	(5)	12 10.53	(7)	4 4.60
	IV	(4)	12 11.76	(6)	8 8.16	(7)	4 4.04
Kariyere uygun olması	I	(4)	8 12.12	(1)	24 21.05	(4)	12 13.79
	IV	(3)	13 12.75	(1)	21 21.43	(2)	18 18.18
İlerleme olanaklarının olması	I	(1)	14 21.21	(2)	23 20.18	(1)	23 26.44
	IV	(1)	22 21.57	(1)	21 21.43	(1)	20 20.20
İyi bir ücretin olması	I	(3)	9 13.64	(3)	15 13.16	(3)	13 4.94
	IV	(2)	19 18.63	(3)	12 12.24	(4)	13 3.13
Uyumlu bir çalışma ortamı sağlanması	I	(6)	4 6.06	(7)	6 5.26	(5)	8 9.20
	IV	(3)	13 12.75	(4)	8 8.16	(6)	5 5.05
Diğer	I	(-)	0 -	(8)	5 4.39	(-)	0 -
	IV	(7)	2 1.96	(6)	3 3.06	(-)	0 -

(1. Sınıflar $\chi^2_{14} = 18.670$, $p=0.178$; 4.Sınıflar $\chi^2_{14} = 20.640$ $p=0.111$)

Bölümler bazında öğrenilen bilgilerin iş hayatında kullanılma beklentisinin dağılımı Tablo 8'de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde bazı kullanım yüzdeleri seçeneklerinde elde edilen oranlar bölümler bazında paralellik göstermemektedir. Nitekim 4. sınıf öğrencileri için gerçekleştirilen ilişki testi anlamlı çıkmıştır. Örneğin, % 51 - % 65 kullanım seçeneğinde İşletme ve Uluslararası İlişkiler Bölümleri'nde büyük farklılık ortaya çıkmaktadır. Ancak bunları genelleyebilecek düzeyde öğrenci sayısının bulunmadığı da dikkate alınmalıdır.

Tablo 7. Mezuniyet Sonrası Çalışılacak İş İle Görülen Eğitim Arasında Bir Paralellik Olmamasının Öğrenciler Üzerinde Yaratacağı Olası Sonuçlar

Bölüm Seçenek	Sınıf	İŞLETME		İKTİSAT		ULUS. İLİŞ.	
		Ö.S.	n %	Ö.S.	n %	Ö.S.	n %
Çalışabildiğim bir işim olduğu için diğer unsurlar önemli olmaz	I	(4)	9 10.61	(4)	15 16.13	(4)	12 17.14
	IV	(3)	6 17.78	(2)	15 24.19	(3)	16 20.25
Çalıştığım işin bana sağladığı olanaklar elverişli ise fark etmez	I	(2)	14 24.14	(1)	26 27.96	(1)	18 25.71
	IV	(2)	21 23.33	(1)	18 29.03	(1)	22 27.84
Sürekli olarak eğitime uygun bir iş arayışı içinde olurum	I	(1)	15 25.86	(2)	22 23.66	(3)	13 18.57
	IV	(1)	24 26.67	(3)	11 17.74	(2)	17 21.52
Üniversite eğitimimde geçen zamanın boşa geçtiğini düşünürüm	I	(3)	11 18.97	(3)	20 21.51	(2)	15 21.43
	IV	(4)	15 16.67	(3)	11 17.74	(4)	12 15.19
Bu durum zihnimi meşgul eder, istenilen performansı gösteremem	I	(4)	9 15.52	(5)	9 9.68	(5)	10 14.29
	IV	(5)	11 12.22	(4)	6 9.68	(4)	12 15.19
Diğer	I	(-)	0 -	(6)	1 1.08	(6)	2 2.86
	IV	(6)	3 3.33	(5)	1 1.61	(-)	0 -

(1. Sınıflar $\chi^2 = 2.355$, $p=0.968$; 4.Sınıflar $\chi^2 = 3.598$ $p=0.891$)

Öğrencilerin Fakülte Yönetiminden olan beklentileri ise Tablo 9'da yer almaktadır. Tablodan da görüldüğü gibi, üç bölüm bazında **“derslerin içeriğinin elverdiği ölçüde uygulamaya dönük olması”** ve **“derslere uygulamadan kişiler getirilip öğrenci yönetici diyalogunun sağlanması”** beklentileri ön sıralarda yer almaktadır. Bunları **“şirket ziyaretlerinin yapılması”**, **“derslerde seminer çalışmalarının yapılması veya artırılması”**, **“staj olanaklarının artırılması”** ve diğer beklentiler izlemektedir.

Bilindiği gibi, üniversite-sanayi işbirliğinin başlıca hedefleri arasında;⁴ üniversite ve sanayide eğitici, araştırmacı, uygulayıcı, üretici, denetleyici, planlayıcı, yaratıcı niteliklerin kazandırılması ve geliştirilmesi, üniversitelere sanayicilerin deneyim, birikim, sorun ve beklentilerinin aktarımı ve buna bağlı olarak araştırma, eğitim ve öğretim programlarının yönlendirilmesi ve geliştirilmesi, ülkenin geleceğe yönelik eğitim-sınai-kalkınma hedeflerinin belirlenmesinde etkin görev alınması gelmektedir.

⁴ Komisyon Raporu, s.40.

Tablo 8. Bölümler Bazında Öğrenilen Bilgilerin İş Hayatında Kullanılma Beklentisinin Dağılımı

Bölüm Kullanım Yüzdesi	Sınıf	İŞLETME		İKTİSAT		ULUS. İLİŞ.	
		n	%	n	%	n	%
Belirtmeyen	I	5	19.23	18	46.15	9	28.13
	IV	9	25.71	6	17.65	11	32.35
0 - % 20	I	1	3.85	2	5.13	4	12.50
	IV	2	5.71	4	11.76	7	20.59
% 21 - % 35	I	7	26.92	6	15.38	6	18.75
	IV	2	5.71	6	17.65	3	8.82
% 36 - % 50	I	4	15.38	7	17.95	4	12.50
	IV	5	14.29	8	23.53	10	29.41
% 51 - % 65	I	5	19.23	3	7.69	4	12.50
	IV	10	28.57	6	17.65	2	5.88
% 66 - % 80	I	2	7.69	2	5.13	3	9.38
	IV	6	17.14	4	11.76	1	2.94
% 81 ve üzeri	I	2	7.69	1	2.56	2	6.25
	IV	1	2.86	0	-	0	-

(1. Sınıflar $\chi^2_{10} = 9.171$, $p=0.516$; 4.Sınıflar $\chi^2_{10} = 17.188$, $p=0.07$)

Anket sonuçlarından da görüldüğü gibi üç bölüm öğrencileri için üniversite-sanayi işbirliğinin önemi ağırlıklı olarak öne çıkmakta ve fakülte yönetiminden olan beklentileri de bu doğrultuda olmaktadır. Bu durum öğrencilerin üniversite-sanayi işbirliğinin kendilerine sağlayacağı katkıları bilmesi yönünde, bilinçli olduğunu göstermesi açısından önemli ve dikkate alınması gereken bir konudur.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ege Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme, İktisat ve Uluslar Arası İlişkiler bölümlerinin birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin farklı konulardaki beklenti değişimlerini ortaya koyma üzere diğer kaynaklardan ön bilgiye sahip oldukları,

Tablo 9. Öğrencilerin Fakülte Yönetiminden Beklentileri

Seçenek	Bölüm Sınıf	İŞLETME		İKTİSAT		ULUS. İLİŞ.	
		Ö.S.	n %	Ö.S.	n %	Ö.S.	n %
Dersler içeriği el-verdiği ölçüde uygulamaya dönük olabilir	I	(2)	13 19.12	(1)	20 24.10	(1)	15 20.27
	IV	(1)	20 21.51	(2)	15 18.07	(1)	22 25.00
Derslere uygulama dan kişiler getirilip öğrenci yönetici di yaloğu sağlanabilir	I	(1)	14 20.59	(2)	16 19.28	(3)	13 17.57
	IV	(2)	19 20.43	(1)	18 21.69	(2)	19 21.59
Derslerde seminer çalışmaları yapılabilir veya arttırılabilir	I	(3)	10 14.71	(5)	6 7.23	(4)	8 10.81
	IV	(4)	11 11.83	(4)	10 12.05	(3)	12 13.64
Şirket ziyaretleri yapılabilir	I	(3)	10 14.71	(3)	14 16.87	(7)	4 5.41
	IV	(3)	12 12.90	(4)	10 12.05	(4)	10 11.36
Örnek olay çözümlerine ağırlık verilebilir	I	(4)	7 10.29	(6)	5 6.02	(5)	7 9.46
	IV	(7)	3 3.23	(5)	3 3.61	(6)	8 9.09
Staj olanakları arttırılabilir	I	(5)	6 8.82	(4)	8 9.64	(2)	14 18.92
	IV	(5)	8 8.60	(3)	11 13.25	(5)	9 10.23
Yetenek ve becerileri geliştirici kurslar açılabilir	I	(6)	5 7.35	(6)	5 6.02	(5)	7 9.46
	IV	(6)	6 6.45	(5)	3 3.61	(7)	3 3.41
Bölümler arası proje yarışmaları düzenlenebilir	I	(-)	0 -	(7)	2 2.41	(8)	1 1.35
	IV	(8)	1 1.08	(6)	2 2.41	(8)	2 2.27
Part-time iş bulma olanakları sağlanabilir	I	(7)	3 4.41	(5)	6 7.23	(6)	5 6.76
	IV	(3)	12 12.90	(3)	11 13.25	(7)	3 3.41
Diğer	I	(-)	0 -	(8)	1 1.20	(-)	0 -
	IV	(8)	1 1.08	(-)	0 -	(-)	0 -

(1. Sınıflar $\chi^2_{14} = 12.922$, $p=0.533$; 4.Sınıflar $\chi^2_{14} = 12.429$, $p=0.572$)

- Öğrencilerin üniversite eğitiminden birinci ve en önemli beklentisinin iyi iş edinme olduğu, bunu yüksek ücret ve diğer beklentilerin izlediği,
- Üniversite mezunu olarak çalışacakları işlerde önemli olan faktörler arasında; ilerleme olanaklarının olması, iyi bir ücretin olması,

- kariyere uygunluk ve diğerlerinin geldiği,
- Mezuniyet sonrası çalışılacak iş ile görülen eğitim arasında paralellik olmasının öğrenciler üzerinde yarattığı sonuçlar açısından, bazı bölüm öğrencileri çalışılan işin sağladığı olanakların elverişli olması halinde fark etmeyeceği ya da sürekli olarak eğitimlerine uygun bir iş arayışı içinde olacakları,
 - Fakülte yönetiminden beklentiler arasında ise derslerin uygulamaya dönük olması, üniversite-sanayi işbirliğinin önemi yönünde diğer beklentilerin olduğu şeklindedir.

Öğrencilerin beklentilerini karşılama yönünde özellikle üniversite-sanayi işbirliğinin artırılması önem kazanmaktadır. Bilgi oluşturma ve üretiminde sanayi ile ortak çalışmaların yapılması, geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması yanında sanayiden öğrencilerin yetişme ve gelişmesi sırasında burslar, staj olanakları, part-time çalıştırma gibi etkin desteklerin alınması ve bunların devamının sağlanması gerekli olacaktır. Bu durum, öğrencilerin bilgi kullanım ve uyarılma alışkanlığı, araştırmacı niteliği ve diğer vasıfları kazanmalarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca sanayiden mezunlara ilişkin olarak, iş bulma, iş geliştirme ve mesleki eğitim konularında alınacak desteklerde öğrencilerin beklentilerini karşılamada etkili olacaktır.

Sanayi çevresi ile yapılacak ortak çalışma ve projeler, verilen eğitime pratik uygulamalar kazandıracak ve böylelikle eğitimde daha kaliteli ve güncel bir seviye yakalanmış olacaktır. Üniversiteler için kaliteli bir eğitim iyi bir promosyonla eş anlamlı olmaktadır. Sanayi çevresinden bakıldığında ise, üniversiteler yüksek vasıflı iş gücünün elde edilmesinde en büyük güç olabilmektedir.⁵

Şüphesiz, öğrencilerinin beklentilerine önem veren bir yönetim anlayışıyla üniversitelerin işlevlerini daha iyi yerine getirebilecekleri bir gerçektir.

KAYNAKÇA

1. **Bilim, Teknoloji ve Üniversiteler**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1996.
2. **Komisyon Raporu**, Türkiye Üniversite- Sanayi İşbirliği Birinci Şurası, İTÜ Ayazağa Kampüsü, 4-5 Kasım 1994.
3. KORUKOĞLU, Ayşen; GÜRÇAY, Cemile, "Üniversite Öğrencileri Profiline Yüksek Öğrenime Yönelik Beklentiler ve Yönetimin Sorumlulukları", **Çukurova Ü.İ.İ.B.F. Dergisi**, C.7, S.1, Yıl.1997.
4. ZENGİNGÖNÜL, Oğul, **Avrupa Topluluğu Comett Programı Çerçevesinde Üniversite- Sanayi İşbirliği**, TOBB Yayın No Genel: 271, 1993.

⁵ ZENGİNGÖNÜL, s.18-19.